

Аналіз стану водних об'єктів та забезпеченості водними ресурсами в басейнах річок Сіверський Донець, Дніпро і Приазов'я у січні 2018 р.

За даними Харківського регіонального центру з гідрометеорології у першій декаді січня в регіоні утримувалась тепла для цього періоду погода. Внаслідок вторгнення холодного повітря з півночі, 9 – 10 січня температури знизились до від'ємних позначок. В басейнах р.Сіверського Дінця та річок Приазов'я розпочався зимовий період. Температурний режим січня був достатньо високим на 2,5–4° теплішим на місячну норму. Наприкінці місяця спостерігалась нетривала відлига, яка супроводжувалась сильними опадами. Загальна їх кількість у січні на переважній території регіону коливалась від 50 до 92 мм (115–180 % норми), за винятком окремих пунктів спостережень, де сума опадів становила 34 – 45 мм (80 – 105% норми).

За даними снігомірної зйомки на 31січня, середня висота снігового покриву в басейні р.Сіверського Дінця становила, Харківська та Донецька області 10–27 см, Луганська області 17–38см. У Приазов'ї сніг спостерігався місцями висотою 2–9 см.

У середньому по водозборах запаси води у сніговому покриві (у мм та % норми на 31 січня):

- р.Сіверський Донець до Печеніг 46 мм (145% норми), до Зміїва 37 мм (130% норми), до Ізюма 38 мм (141% норми), до Лисичанська 42 мм (175% норми);
- р.Оскіл до Куп'янська 49 мм (153 % норми);
- лівобережних приток р.Сіверського Дінця в Луганській області 68 мм (340 % норми);
- у басейні річок Приазов'я 8 мм (62% норми).

Станом на 31 січня в басейні р.Сіверського Дінця ґрунт промерз до 9–31 см. У Приазов'ї глибина промерзання коливалась у межах 3–17 см.

На більшості річок регіону утримувалась зимова межень із незначними коливаннями рівнів води (1- 5 см за добу). Взагалі впродовж місяця на цих річках відмічалась загальна тенденція повільного спаду рівнів води на 1–49 см у порівнянні з початком місяця.

Станом на 31 січня на р. Сіверський Донець на ділянці с.Протопопівка – м.Ізюм, на р.Лопань, р.Уди біля смт Пересічне, р. Оскіл та водосховищах Харківської області відмічався льодостав товщиною криги від 8 см до 22 см.

Середньомісячна водність (відносно місячної норми):

- р.Сів.Дінця та малих річок Харківської області коливалась у межах 80–130 % місячної норми, за винятком р.Вовча (69% норми).
- водність річок Донбасу та Приазов'я становила 25-85 % місячної норми, за винятком р.Красна (107 % норми).

Об'єм стоку та витрати по основних водпостах р. Сіверський Донець у січні 2018 року

Харківська область:

р. Сіверський Донець

- в/п Огірцеве (кордон РФ та Харківської області, 944 км) - об'єм притоку склав 35,4млн.м³ середніми витратами 13,2м³/с, з них 16,1 млн.м³ об'єм скиду з вище розташованого Белгородського водосховища (Російська Федерація), що склало 45 % від загального притоку. Протягом місяця витрати коливались від 12 до 14,5 м³/с.

За останні 11 років водність, наближена по водності до 2014 з об'ємом стоку 35,1 млн.м³ з середніми витратами 13,1 м³/с.

-в/п Печеніги (941 км) - об'єм притоку склав 39,2 млн.м³ (115% місячної норми) з середніми витратами 14,6 м³/с. Протягом місяця витрати коливались від 12,8 до 16,9 м³/с.

За останні 11 років водність, наближена по водності до 2014 з об'ємом стоку 40,7млн.м³ з середніми витратами 15,2 м³/с.

- **гребля Печенізького водосховища (874 км)** - Об'єм скиду склав 47,7 млн.м³, скид здійснювався середніми витратами 17,8 м³/с. Протягом місяця скид з водосховища КП «Харківводоканал» за погодженням з Сіверсько-Донецьким БУВР поступово було зменшено з 20м³/с до 15 м³/с в зв'язку зі зменшенням притоку.

Забір на м. Харків (КВ "ДОНЕЦЬ" ОП КП "Харківводоканал", смт. Кочеток забір з р. Сіверський Донець) 13,3 млн.м³, (середньодобові витрати – 5,0 м³/с), решта для підтримання водності р. Сіверський Донець в межах Харківської області.

- **в/п Ізюм (602 км)** - Об'єм стоку склав 99,4 млн.м³ (76% місячної норми) з середніми витратами 37,1 м³/с. Протягом місяця витрати коливались від 25,5 до 40,0 м³/с.

За останні 11 років водність, наближена по водності до 2016 з об'ємом стоку 100,2млн.м³ з середніми витратами 37,4 м³/с.

р. Оскіл (580 км)

- **в/п Куп'янськ (121 км)** - Об'єм притоку склав 79,6млн.м³ (113% місячної норми), з нього об'єм скиду з Старооскільського водосховища (Російська Федерація) склав 15,4 млн.м³ або 19%.

Середні витрати 29,7 м³/с, коливались протягом місяця від 28 до 32,5 м³/с.

За останні 11 років водність, наближена по водності до 2008 з об'ємом стоку 76,0млн.м³ з середніми витратами 28,4 м³/с.

- **гребля Червонооскільського водосховища (12 км)** - об'єм скиду склав 92,2 млн. м³, скид здійснювався середніми витратами 34,4 м³/с. Скид з Червонооскільського водосховища КП «Компанія «Вода Донбасу» за погодженням з Сіверсько-Донецьким БУВР з 17 січня було збільшено з 32 м³/с до 37 м³/с, з метою підтримання створеної вільної ємності для безаварійного пропуску тало-дощових вод.

Об'єм забору в канал Сіверський Донець Донбас склав 37,8 млн.м³ (середніми витратами 14,1м³/с), решта – 54,4 млн.м³ для потреб Луганської області.

- в/п **Яремівка** (кордон Харківської та Донецької областей, 573 км) - об'єм стоку склав 277,2 млн.м³ середніми витратами 103,5 м³/с, з яких скиди з Червонооскільського водосховища склали 33% (92,2 млн.м³). Протягом місяця витрати коливались від 95 до 120 м³/с.

За останні 11 років водність, наближена по водності до 2011 з об'ємом стоку 277,2млн.м³ з середніми витратами 103,7 м³/с.

Донецька область:

р. Сіверський Донець

- в/п **Райгородська гребля** (522 км) – об'єм скидів на нижче розташовану ділянку для підтримання водності в Донецькій і Луганській областях (після забору в канал Сіверський Донець – Донбас в об'ємі 37,8 млн.м³, середніми витратами 14,1 м³/с) склав 184,2 млн.м³ середніми витратами – 68,8 м³/с при екологічних 22м³/с. Протягом місяця витрати коливались від 50,8 до 81,3 м³/с.

- в/п **Райстародубівка** (кордон Донецької і Луганської областей, 510 км) - об'єм стоку склав 179,5 млн.м³ середніми витратами 67,0м³/с за рахунок скидів через Райгородську греблю та стоку р. Казенний Торець. Протягом місяця витрати коливались від 49,5 до 76 м³/с.

За останні 11 років водність, наближена по водності до 2017 з об'ємом стоку 171,8млн.м³ з середніми витратами 64,0м³/с.

р. Казенний Торець (518 км)

- в/п **Слов'янськ** (21км) - об'єм стоку склав 19,9 млн.м³ середніми витратами 7,4 м³/с. Протягом місяця витрати коливались від 6,3 м³/с до 9,1 м³/с.

За останні 11 років водність, наближена по водності до 2009 з об'ємом стоку 19,7млн.м³ з середніми витратами 7,3 м³/с.

Луганська область:

р. Сіверський Донець

- в/п Лисичанськ (430 км) - об'єм стоку склав 166,7 млн.м³ середніми витратами 62,2 м³/с.

Протягом місяця витрати коливались від 56 до 72 м³/с.

За останні 11 років водність, наближена по водності до 2010 з об'ємом стоку 162,9млн.м³ з середніми витратами 60,8 м³/с.

Висновок:

Водність р. Сіверський Донець в Харківській області в січні по в/п Печеніги та в/п Куп'янськ 25 %, по в/п Ізюм за рахунок водогосподарської діяльності 50 % забезпеченості.

Використання водосховищ комплексного призначення басейну Сіверського Дінця, річок Приазов'я та Дніпра за січень 2018 р.

Аналіз роботи водосховищ проведено по 8 основних водосховищах, в яких акумулюється основний ресурс в басейнах річок Сіверського Дінця, Приазов'я та Дніпра для забезпечення потреб населення та галузей економіки регіону, а також такі, що знаходяться в каскадах та е транскордонними.

У зв'язку зі змінами підконтрольних територій в Донецькій і Луганській областях з II півріччя 2014 року встановлення режимів роботи водосховищ в зоні діяльності басейнового управління забезпечується по 28 водосховища, загальним об'ємом – 1724,7,1 млн.м³ (91%), з яких 16 водосховищ в Харківській області загальним об'ємом – 1353,4млн.м³ (90%), 12 водосховищ в Донецькій області загальним об'ємом – 437,7 млн.м³ (74%).

Харківська область:

По басейну р. Сіверський Донець :

Печенізьке водосховище (питне водопостачання, риборозведення, зрошення та рекреація) – НПР- 383 млн.м³ (р. Сіверський Донець, 874 км):

Наповнення водосховища на кінець січня склало – 349 млн.м³ (91,1% від НПР).

Об'єм притоку склав 39,2 млн.м³. Об'єм скиду склав 47,7 млн.м³, скид здійснювався середніми витратами 17,8 м³/с. Протягом місяця скид з водосховища КП «Харківводоканал» за погодженням з Сіверсько-Донецьким БУВР поступово було зменшено з 20 м³/с до 15 м³/с в зв'язку зі зменшенням притоку.

Забір на м. Харків (КВ "ДОНЕЦЬ" ОП КП "Харківводоканал", смт. Кочеток забір з р. Сіверський Донець) склав 13,3 млн.м³, (середньодобові витрати – 5,0 м³/с).

За січень об'єм наповнення водосховища зменшився на 10 млн.м³.

Червонооскільське водосховище (питне водопостачання, риборозведення, зрошення та рекреація) – НПР- 435,1 млн.м³ (р. Оскол, 12 км):

Наповнення водосховища на кінець січня склало 376,3 млн.м³ (86,5% від НПР). Об'єм притоку склав 79,6млн.м³. об'єм скиду склав 92,2 млн. м³, скид здійснювався середніми витратами 34,4 м³/с. Скид з Червонооскільського водосховища КП «Компанія «Вода Донбасу» за погодженням з Сіверсько-Донецьким БУВР з 17 січня було збільшено з 32 м³/с до 37 м³/с, з метою створення вільної ємності для безаварійного пропуску тало-дошових вод.

Об'єм забору в канал Сіверський Донець-Донбас склав 37,8 млн.м³ (середніми витратами 14,1 м³/с).

За січень об'єм наповнення водосховища зменшився на 11,9 млн.м³.

Краснопавлівське водосховище (питне водопостачання, зрошення) – НПР – 410 млн.м³.

Наповнення – 150,77 млн. м³, за місяць зменшилося на 2,37 млн. м³. За місяць забрано води на м. Харків 4,478 млн. м³ (середньодобові витрати – 1,67 м³/с).

По басейну Сіверський Донець

Донецька область:

Вуглегірське водосховище (технічне водопостачання) – НПР-162млн.м³ (р.Лугань, 182км):

На кінець січня об'єм водосховища склав 143,9 млн.м³ 88,9% при скиді в нижній б'єф 0,05 м³/с. Скиди впродовж місяця здійснювались без змін на рівні екологічних з метою сталого водопостачання водокористувачів.

Об'єм скиду (водовіддача водосховища) склав – 0,13 млн.м³.

Роком аналогом по об'єму наповнення за останні 8 років є 2013 рік з об'ємом 143 млн.м³ (88,3 %).

За січень об'єм наповнення водосховища збільшився на 1,3 млн.м³

Миронівське водосховище (технічне водопостачання) – НПР-20,5млн.м³ (р.Лугань, 172км):

На кінець січня об'єм водосховища склав 15,8 млн.м³ – 77,2% при скиді в нижній б'єф 0,06 м³/с. Скиди впродовж місяця здійснювались без змін на рівні екологічних з метою сталого водопостачання водокористувачів.

Об'єм скиду (водовіддача водосховища) склав – 0,16 млн.м³.

Роком аналогом по об'єму наповнення за останні 8 років є 2017 рік з об'ємом 15,6 млн.м³ (76,0%).

За січень об'єм наповнення водосховища зменшився на 0,38 млн.м³.

По басейну річок Приазов'я:

КП „Компанія „Вода Донбасу“:

Павлопільське водосховище (технічне водопостачання, зрошення, риборозведення) – НПР – 64,2 млн.м³ (р. Кальміус, 45 км):

На кінець січня об'єм водосховища склав 53,2 млн.м³ – 82,9% при скиді в нижній б'єф 4м³/с. Скиди здійснювались середніми витратами 4,8 м³/с для забезпечення достатньої водності в місцях нижче розташованих водозаборів підприємств водокористувачів з передбаченим постійним скидом (з урахуванням екологічного скиду 0,5 м³/с) не менше ніж 4 м³/с.

Об'єм скиду (водовіддача водосховища) склав – 12,9 млн.м³.

За січень водосховище спрацьоване на 0,8 млн.м³.

Старо-Кримське водосховище (питне водопостачання, зрошення) – НПР-41,00 млн.м³, (р.Кальчик, 23 км):

На кінець січня об'єм водосховища склав 26,1 млн.м³ – 65% при скиді в нижній б'єф 0,1м³/с. Скиди впродовж січня здійснювались в межах екологічних.

Забір води на м. Маріуполь склав 1,996 млн.м³. Об'єм скиду (водовіддача водосховища) склав – 0,3 млн.м³.

За січень об'єм водосховища залишився без змін.

Басейн р. Дніпро

ВП «Курахівська ТЕС «ДТЕК «Східенерго»:

Курахівське водосховище (технічне водопостачання) – НПР – 62,5 млн.м³ (р. Вовча, 276 км):

На кінець січня об'єм водосховища склав 46,9 млн.м³ – 75,1%, при скиді в нижній б'єф 0,01м³/с. Протягом січня скиди здійснювались на рівні екологічних витрат з метою підтримання з акумульованих запасів. Об'єм скиду (водовіддача водосховища) склав – 0,03млн.м³.

За січень об'єм наповнення водосховища збільшився на 1,0 млн.м³.

Луганська область

На підконтрольній території в зоні діяльності басейнового управління водосховищ комплексного призначення, які використовуються для забезпечення потреб населення та галузей економіки та регулюють річковий стік, відсутні.

Висновок:

Основні водосховища в межах Харківської та Донецької областей (за наявних даних), які регулюють річковий стік в басейнах річок Сіверський Донець, Дніпро та Приазов'я, працювали у відповідності з Правилами експлуатації, рекомендаціями Міжвідомчої комісії (від 15.11.2017 року) в межах затверджених Держводагентством режимів роботи водосховищ і водогосподарських систем басейнів річок Сіверського Дінця, Дніпра та Приазов'я на осінньо-зимовий період 2017 року.

Протягом січня, водосховища працювали для забезпечення водою населення і галузей економіки з урахуванням екологічних вимог, враховуючи гідрометеорологічну і водогосподарську обстановку.

По основним руслорегулюючим водосховищам:

- скиди з Печенізького водосховища КП «Харківводоканал» за погодженням з Сіверсько-Донецьким БУВР було скориговано 2 разів з 20 м³/с до 15 м³/с в зв'язку зі зменшенням припливу до водосховища;

- скиди з Червонооскільського водосховища КП «Компанія «Вода Донбасу» за погодженням з Сіверсько-Донецьким БУВР було збільшено до 37 м³/с, в зв'язку зі збільшенням притоку до водосховища та з метою підтримання створеної вільної ємності для безаварійного пропуску тало-дощових вод та весняного водопілля;

Краснонапівське водосховище, яке є наливним та є одним з головних джерел водозабезпечення населення міста Харкова та інших населених пунктів Харківської області. Протягом січня місяця водосховище працювало в режимі спрацювання (забрано 4,478млн.м³)

По водосховищам комплексного призначення по басейнах:

р. Сіверський Донець складає 250,7 млн.м³ – 74,8% (аналогічний період минулого року – 74,2%).

За місяць сумарний об'єм наповнення водосховищ басейну р. Сіверського Дінця збільшився на 2,3 млн. м³.

Вільна ємність у водосховищах басейну р. Сіверського Дінця – 47,3млн.м³, з яких 18,1 млн.м³ вільної

р. Дніпро – складає 79,6 млн. м³ – 76,5% (аналогічний період минулого року – 73,3%).

За місяць сумарний об'єм наповнення водосховищ басейну Дніпра збільшився на 2,5млн.м³.

річки Приазов'я – складає 82,1 млн. м³ – 74,1% (аналогічний період минулого року – 74,6%).

За місяць сумарний об'єм наповнення водосховищ басейну річок Приазов'я зменшився на 0,7 млн.м³.

Стан водозабезпеченості в районі поверхневих водозаборів

З метою забезпечення своєчасного і дієвого контролю за розвитком водогосподарської ситуації на водних об'єктах в місцях розташування основних поверхневих питних та технічних водозаборів, можливості оцінки умов для їх сталої роботи у маловодні періоди року виділено 28 найбільш великих водозаборів, які потребують особливої уваги, як за значним обсягом води, так і з необхідності підтримання достатніх рівнів води для їх роботи, в т. ч. по басейнах:

р.Сіверський Донець - 18 водозаборів, з них на підпорі (розташовані в водосховищах) – 7;

річок Приазов'я – 9 водозаборів на підпорі

р. Дніпро – 1 водозабір на підпорі.

Впродовж січня на річках басейнів р. Сіверський Донець та Приазов'я в зв'язку достатньою кількістю опадів спостерігались коливання рівнів води. Мінімальний рівень по основним русловим водозаборах спостерігався по водозабору Зміївської ТЕС на рівні 0,65 м (на початку січня) вище мінімальної відмітки сталої його роботи.

По водозаборах, які знаходяться на водосховищах (в т. ч. питні), відмітки рівнів води були вищими за мінімальні відмітки їх сталої роботи. Мінімальний рівень спостерігався по водозабору Курахівської ТЕС на Курахівському водосховищі та складав 0,17 м (впродовж місяця збільшився) вище мінімальної відмітки водозабору.